

© Marc Sijtoemaekers

Ondernemingsplan 2021

Vlaanderen
is natuur

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Ondernemingsplan 2021

Voorwoord

Inhoud

Inleiding	2
Luik 1 Beleid.....	3
Strategisch programma 1: Bosuitbreiding.....	3
Strategisch programma 2: Meer natuur voor Vlaanderen	4
Strategisch programma 3: Overall Natuur	5
Strategisch programma 4: Wetsintegratie en subsidies	6
Strategisch programma 5: Fauna- en Florabeheer.....	7
Strategisch programma 6: Natura 2000	9
Strategisch Programma 7: Blue Deal	10
Strategisch Programma 8: Gebiedsgerichte samenwerking	11
Duurzame valorisatie.....	12
Internationaal beleid	14
Handhaving.....	15
Terreinbeheer.....	15
Adviezen, vergunningen en subsidies	16
Luik 2 Een performante, duurzame en innovatieve organisatie	17
Innovatie en digitale transformatie.....	17
Duurzaam en inclusief ondernemen	20
Luik 3 Horizontale doelstellingen	22
Opvolging besparingen.....	22
Audit en risicobeheersing.....	22
Preventieplan en Diversiteitsplan	22
Budget	23
Bijlagen	24

Inleiding

De fundamenten van de werking van het ANB zijn de drie strategische doelstellingen, die, kernachtig verwoord, betrekking hebben op (1) de biodiversiteit op zich, (2) de beleving van natuur en (3) de duurzame valorisatie ervan. Deze geven ook invulling aan de duurzame-ontwikkelingsdoelen.

De Beleidsnota Omgeving, de Beleidsnota Klimaat en de Beleids- en Begrotingstoelichting 2021 werden voor wat het luik natuur en biodiversiteit betreft, doorvertaald in acht strategische programma's, die sturend zijn voor de werking van het agentschap en ook de reguliere activiteiten doordeseinen. Deze acht strategische programma's vormen de focus in de beleidsmatige en de operationele werking van het ANB in 2021.

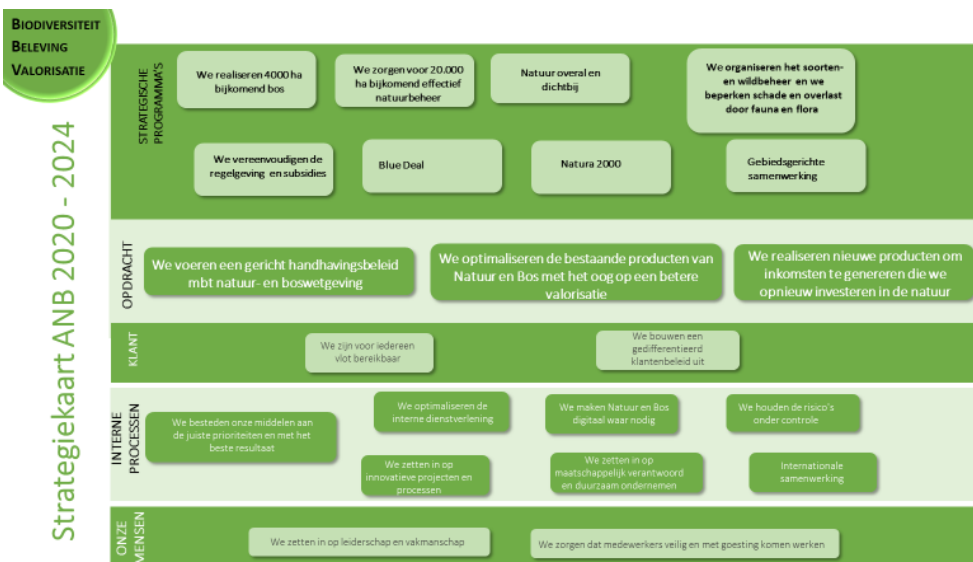
Daarnaast blijven we ook inzetten op duurzame valorisatie.

Aparte aandacht besteden we ook aan handhaving, als sluitstuk van een krachtadig beleid.

De uitvoering van de strategische programma's en doelstellingen verloopt via projectwerking en via de reguliere beleidsprocessen. Waar mogelijk worden indicatoren en mijlpalen gekoppeld aan de doelstellingen.

Als organisatie wil het ANB zichzelf verder uitbouwen, in functie van de noden van de maatschappij, waar het bovendien aangenaam en veilig werken is. Ook hierrond zijn een aantal doelstellingen opgenomen.

De strategiekaart van het ANB geeft in een oogopslag weer waar het ANB zal op inzetten in 2021.

Luik 1 Beleid

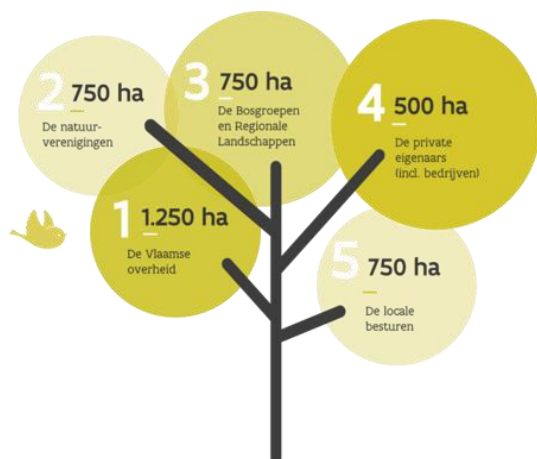
Strategisch programma 1: Bosuitbreiding

Dit programma geeft uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

- SD 1. Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen
- OD 1. Instandhoudingsdoelstellingen en Natura 2000-beleid
- OD 2. Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering

Het regeerakkoord 2019-2024 voorziet 4.000 ha bijkomend bos tegen 2024 en 10.000 ha bijkomend bos tegen 2030. Om deze ambitieuze doelstelling te kunnen realiseren worden de krachten gebundeld binnen het beleidsdomein, in een samenwerking tussen het Agentschap Natuur en Bos, het Departement Omgeving, de Vlaamse Landmaatschappij en het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek. Daarnaast worden alle actoren die een rol kunnen spelen bij de bosuitbreiding geresponsabiliseerd.

In het bosuitbreidingsplan van minister Demir zijn voor de verschillende actoren volgende richtinggevende taakstellingen opgenomen:

Van de 1250 ha bosuitbreiding die de Vlaamse overheid zal realiseren, neemt het ANB, samen met VLM, 1000 ha bosuitbreiding voor zijn rekening.

Voor de bosuitbreiding worden verschillende instrumenten ingezet, zoals verwerving door het ANB, aankoopsubsidies, subsidies voor bosaanleg, grondenbank bosuitbreiding, lokale grondenbanken, inrichtingsprojecten, ... Ook zullen juridische drempels voor bebossing worden weggewerkt.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Plantschema voor 154 ha bosuitbreiding is beschikbaar voor winter 2021-2022	Q2	Terreinbeheer
Subsidieoproep voor aankoop gronden voor bebossing is gelanceerd	Q1	AVES
De communicatiecampagne www.plantjeeigenbos.be is opnieuw gelanceerd	Q1	Communicatie
Een uitgewerkt voorstel voor het wegwerken van drempels in de huidige regelgeving voor bosuitbreiding is beschikbaar	Q1	Algemeen Beleid

Indicator	Doel 2021	Verantwoordelijke entiteit
Gronden aangekocht voor bosuitbreiding door ANB	115 ha	Terreinbeheer

Gronden aangekocht voor bosuitbreiding ikv type 4 natuurbeheerplannen	125 ha	AVES
Gronden aangekocht voor bosuitbreiding via projectoproep voor openbare besturen	80 ha	AVES
Oppervlakte bosuitbreiding door ANB	154 ha	Terreinbeheer
Oppervlakte bosuitbreiding door derden	392 ha	AVES
Tijdige uitbetaling subsidies voor aankoop en voor bebossing	Uitbetaling binnen 60 resp. 45 dagen	AVES

Budget: € 16.216.680

Strategisch programma 2: Meer natuur voor Vlaanderen

Dit programma geeft uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

- SD 1. Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen
- OD 1. we voeren het Europees beleid inzake biodiversiteit uit
- OD 2. Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering

De komende jaren zal geïnvesteerd worden in een netto toename aan natuur met hoge kwaliteit, overal en dicht bij iedereen. De realisatie van de Europese natuur- en klimaatdoelen staat hierbij centraal. Tegen 2025 wordt 20.000 ha bijkomende ha natuur onder effectief natuurbeheer gebracht. Dit omvat zowel nieuwe, bijkomende natuur (door uitbreiding en/of inrichting) als bestaande natuur (door omvorming of door onder passend beheer te brengen). Dit gebeurt zoveel mogelijk vanuit een integrale gebiedsgerichte aanpak, in overleg, en gefaciliteerd door inrichtingsprojecten, strategische projecten en gebiedscoalities. Centraal instrument hiervoor is het natuurbeheerplan.

Voor 2021 ligt het zwaartepunt van de werkzaamheden bij de werf 'Oppervlakte onder effectief natuurbeheer' en de werf 'Overzicht van natuurstreefbeelden'. Een digitaal dienstencentrum voor natuurbeheerplannen wordt ontwikkeld, met focus op het verlichten van het proces.

Via een teller 'nieuwe natuur' zullen de bijkomende ha onder effectief natuurbeheer geëvalueerd en gemonitord kunnen worden. De ontwikkeling van een teller 'oppervlakte onder effectief natuurbeheer', beschikbaar voor burger, notaris, lokale besturen en het middenveld, is belangrijk als communicatie- en community-instrument.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Teller nieuwe natuur: samenstelling criteria en start indicator	Q2	Algemeen Beleid
Overschrijden kaap 100.000 ha onder effectief natuurbeheer	Q4	AVES
Teller oppervlakte onder effectief natuurbeheer komt ter beschikking van externen	Q4	AVES
Ontwikkeling digitaal dienstencentrum voor natuurbeheerplannen tot "minimum viable product"	Q4	AVES
Afronding van de omzetting van bestaande beheerplannen binnen SBZ	Q4	AVES
Start van de omzetting van bestaande beheerplannen buiten SBZ	Q4	AVES/NISIP

Indicator	Doel 2021	Verantwoordelijke entiteit
-----------	-----------	----------------------------

Oppervlakte onder effectief natuurbeheer	101.183 ha	AVES
Aantal bestaande beheerplannen omgezet naar nieuw natuurbeheerplan	300	AVES
- Aantal beheerplannen, waarvoor een evaluatieverslag is verstuurd naar indiener	150	
- Aantal beheerplannen, die zijn omgezet en goedgekeurd als natuurbeheerplan		

Budget: € 1.669.000

Strategisch programma 3: Overal Natuur

Dit programma geeft uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

- SD 1 Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen
- OD 3. Natuur overal – door verweving en verbinding, door blauwgroene netwerken en ecosysteemdiensten

De focus van dit programma is een verbreding van het natuurbeleid, waarbij de natuur als doeltreffende en kostenefficiënte oplossing voor maatschappelijke uitdagingen wordt ingezet. De covid-pandemie heeft de maatschappelijke vraag naar beleefbare natuur dichtbij en midden in de maatschappij op scherp gesteld.

Via dit programma willen we de natuur zo dicht mogelijk bij de mensen brengen, met bijzondere aandacht voor biodiversiteit zowel in een landelijke als stedelijke omgeving, en voor actieve beleving van natuur. We willen hiermee dynamisch inspelen op maatschappelijke vragen, en een efficiënt antwoord bieden binnen bestaande of nieuwe coalities.

In 2021 worden binnen het programma enkele concrete probleemstellingen, zoals het belevingsaanbod en het doelgroepenbeleid bij natuuroplösungen, behandeld. Dit proces moet op zijn beurt de visie-opbouw rond nabije natuur voor de organisatie voeden.

Binnen het programma natuuroplösungen worden verschillende acties rond klimaat, natuur voor gezondheidswinst en andere natuuroplösungen opgenomen. De projectsubsidies Natuur in je Buurt en Groene rand worden opengesteld voor de realisatie van natuur in de nabije leefomgeving. Binnen het programma VAPEO worden ontsnipperingsmaatregelen voorbereid en/of uitgevoerd.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Verdere ontwikkeling van het belevingsaanbod: visie en meerjarenplan is afgewerkt	Q4	algemeen beleid, terreinbeheer, GGW
Doelgroepenbeleid rond natuuroplösungen en beleving: visie en meerjarenplan is vastgesteld	Q4	Algemeen beleid
Samenwerkingsovereenkomst met INBO 'Pure natuur in en rond zorginstellingen' is afgesloten en uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> - interventiegids voor zorgvoorzieningen opgemaakt - afgewerkt activiteitenmodel met evaluatie en concreet projectvoorstel 	Q4	Algemeen beleid
Samenwerkingsovereenkomst tussen ANB en VIPA is afgesloten	Q4	Algemeen beleid
Uitrol 'Generatie rookvrij start in het speelbos' in enkele pilootgebieden ANB (gezonde natuurbeleving promoten met een breder effect op termijn zoals brandveiligheid en schonere natuur)	Q4	Algemeen beleid, terreinbeheer

Publiek debat 'natuur en gezondheid' is georganiseerd rond het thema: herstel van natuurcontact, wat na covid 19? Wetenschappelijke inzichten en hoe nemen we kwetsbare groepen mee?	Q4	Algemeen beleid
Referentiebeelden natuuro oplossingen en koppeling aan goede praktijkvoorbeelden zijn beschikbaar	Q2	Algemeen beleid
Productportfolio natuuro oplossingen is beschikbaar	Q4	Algemeen beleid
Rapport klimaatadaptief natuurbeheer is beschikbaar	Q4	Algemeen beleid
Gestandaardiseerde methodologie voor het uitvoeren van socio-economische impact studies i.f.v. herstel ecosystemen is beschikbaar.	Q4	NISIP
Start van de uitvoering van de twee voorziene 2 ontsnipperingsmaatregelen in VAPEO 2021 in: bermbrug Waasmunster, bermbrug Bertem	Q4	Algemeen beleid, GGW
Opstart 3 studies 2021 in VAPEO voor verdere terreinrealisaties (o.a. A12 ecovallei Meise)	Q4	Algemeen beleid
Afstemming en implementatie maatregelen Wolvenplan in VAPEO (o.a. uitvoering ecorasters en wilddetectiesysteem N76 Limburg en voorbereiding N74 Limburg)	Q4	Algemeen beleid, GGW

Indicator	Doel 2021	Verantwoordelijke entiteit
Benutting budget via Natuur in je Buurt ingezet voor de realisatie van nabije, belevingsvolle en/of oplossingsgerichte natuur.	€ 1,5 miljoen	algemeen beleid, AVES
Benutting budget via projectoproep Groene rand ingezet voor de realisatie van belevingsvolle toegankelijke natuur.	€ 1,7 miljoen	algemeen beleid, AVES

Budget : 3.200.000 euro¹

Strategisch programma 4: Wetsintegratie en subsidies

Dit programma geeft uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

- SD 1. Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen
- SD 3. We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving

Er zijn drie luiken in dit programma:

- (1) Verdere integratie van het bosdecreet in het natuurdecreet,
- (2) Een evaluatie en vereenvoudiging van de subsidies,
- (3) De natuur- en bosregelgeving compatibel maken met andere beleidsthema's. Hierbij worden ook pistes verkend om de beschermingsregimes en compensatiemechanismen te evalueren vanuit klimaatstandpunt.

Met de eerste twee luiken is reeds gestart, het derde luik starten we op in 2021.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit

¹ De verdere besteding voor het programma SP3 wordt in de loop van 2021 fijnmaziger bepaald. Daarnaast kan ook verwezen worden naar de middelen VAPEO van 25 miljoen euro die in het kader van het relanceplan Vlaamse zijn vrijgemaakt

Luik 1 integratie bosdecreet in natuurdecreet		
Afwerken knelpuntennota voor beslissing minister	Q1	Algemeen Beleid
Afwerken van conceptnota als basis voor het schrijven van de wetteksten door externe opdrachthouder	Q1	Algemeen Beleid
Voorleggen van deze conceptnota aan een team van academici	Q2	Algemeen Beleid
Start van opmaak van de wetteksten door een externe opdrachthouder	Q3-Q4	Algemeen Beleid
Luik2 vereenvoudiging van de subsidies		
Afwerken van een conceptnota rond het vereenvoudigen van de subsidies	Q1	Algemeen Beleid
Voorleggen van deze conceptnota aan een team van academici	Q2	Algemeen Beleid
Start van opmaak van de wetteksten door een externe opdrachthouder	Q3-Q4	Algemeen Beleid
Luik 3 wetgeving compatibel maken met andere beleidsthema's		
Start van het verkennend werk, voortbouwend op de resultaten van luik 1 en 2	Q3	Algemeen Beleid

Budget: zie overzicht subsidies bij luik 'Adviezen, erkenningen en subsidies'.

Strategisch programma 5: Fauna- en Florabeheer

Dit programma omvat twee deelprogramma's :

- A. We beperken schade en overlast door fauna en flora, en we stemmen het soorten- en wildbeheer op elkaar af.
Dit deelprogramma A omvat vier pijlers.
- B. Soortenbeschermingsprogramma's.
Dit deelprogramma wordt behandeld in het punt 'Natura 2000 programma'.

Dit programma geeft uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

Voor deelprogramma A

- SD 2. Doeltreffend soortenbeleid en -beheer

Voor deelprogramma B

- SD 1. Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen
- OD 1. Instandhoudingsdoelstellingen en Natura 2000-beleid
- SD 2. Doeltreffend soortenbeleid en -beheer

Pijler 1: We monitoren de maatschappelijke effecten van beschermde diersoorten, en zetten in op preventie en schadevergoeding.

We implementeren het wolvenplan van de minister. Zo wordt o.m. een gebiedsgericht plan voor Noord-Limburg afgewerkt, en een draaiboek rond communicatie en samenwerking bij vestiging wolf wordt opgesteld, telkens met gepaste afstemming. De herziening van de subsidieregeling preventieve maatregelen wordt afgerond. We voorzien een voltijdse medewerker voor het wolf fencing team. Een beheerregeling voor grote meeuwen wordt afgewerkt en voor goedkeuring voorgelegd. Deze beheerregeling voorziet o.a. de lancering van een meeuweninterventieteam kust.

Pijler 2: We pakken het populatiebeheer van everzwijn rationeel en wetenschappelijk onderbouwd aan en betrekken daarbij de relevante actoren.

We voeren het plan van aanpak everzwijn van de minister uit, met focus op schadepreventie, populatiebeheer en schadevergoeding. We lanceren een projectoproep preventie everzwijnschade en bouwen de werking van het early warning & rapid response team verder uit om de verdere geografische verspreiding van everzwijn in te perken. Het draaiboek voor preventie en bestrijding van Afrikaanse varkenspest bij wild zwijn wordt afgewerkt.

Een everzwijncoördinator met ondersteunend team wordt aangetrokken. We herzien de wetgeving om de afspraken tussen lokale stakeholders beter te verankeren en de drempels voor everzwijnbeheer bij openbare besturen weg te werken.

We verbeteren de schaderegistratie en we verkennen de opties voor schadeverzekering.

Pijler 3: We perken de impact van invasieve, uitheemse soorten in via een gecoördineerde aanpak waarin alle bestuursniveaus hun verantwoordelijkheid nemen, en waarbij we private eigenaars, grondgebruikers en terreinbeherende organisaties betrekken.

We zetten samenwerkingen voor diverse prioritaire soorten op (beheerregeling invasieve waterplanten, Aziatische hoornaar, Life-project stierkikker) en voor introductiewegen van invasieve uitheemse soorten (IUS).

Pijler 4: We vergroten de betrokkenheid en verantwoordelijkheid van de jachtsector in het realiseren van het natuurbeheer.

We responsabiliseren de jachtsector bij patrijzenbeheer via (1) uitrol van een nieuw telprotocol voorjaarsstand en via (2) MB patrijsvriendelijk beheer en aangepaste wetgeving. Een projectoproep voor herstel van leefgebieden voor akkervogels (binnen de Projectoproep soorten) wordt gelanceerd.

Horizontale werking

Een verzamelbesluit rond fauna- en florabeheer, met aspecten rond jacht, schade en invasieve uitheemse soorten wordt afgewerkt voor politieke besluitvorming. Het Jachtfonds wordt verder beheerd en ingezet in functie van de doelstellingen van dit strategisch programma.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Wolvenplan geïmplementeerd en ondersteuning operationeel: <ul style="list-style-type: none"> - gebiedsgericht plan Noord-Limburg afgewerkt - draaiboek communicatie en samenwerking wolf afgewerkt - BVR wolfwerende subsidies goedgekeurd en in werking - medewerker Wolf Fencing Team op post 	Q2	GGW, Terreinbeheer, Communicatie, AVES
Beheerregeling grote meeuwen afgewerkt	Q3	NISIP
Everzwijnplan focus preventie geïmplementeerd: <ul style="list-style-type: none"> - projectoproep preventie everzwijnschade gelanceerd - team early warning & rapid response operationeel - draaiboek Afrikaanse Varkenspest klaar 	Q4	Algemeen Beleid
Everzwijnplan focus populatiebeheer geïmplementeerd: <ul style="list-style-type: none"> - everzwijncoördinator op post - wetgeving aangepast 	Q4	Algemeen Beleid
Everzwijnplan focus op schademelding en -vergoeding geïmplementeerd: <ul style="list-style-type: none"> - verbeterde schaderegistratie actief, - resultaten van de verkenning van de piste schadeverzekering beschikbaar 	Q4	Algemeen Beleid

Beheerregelingen voor invasieve waterplanten, Aziatische hoornaar en introductiewegen afgewerkt	Q4	Algemeen Beleid
Responsabilisering jachtsector m.b.t. patrijs: - nieuw telprotocol ingevoerd - voorstel tot wijziging van de wetgeving klaar - projectoproep habitattherstel akkervogels gelanceerd	Q1	Algemeen Beleid
Verzamelbesluit fauna- en flora klaar voor politieke besluitvorming	Q4	Algemeen Beleid

Budget: € 4.000.200

Strategisch programma 6: Natura 2000

Dit programma geeft uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

- SD 1. Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen
- OD 1. Instandhoudingsdoelstellingen en Natura 2000-beleid
- OD 2. Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering
- SD 2. Doeltreffend soortenbeleid en -beheer

Dit programma spitst zich toe op het Europees Natura 2000-beleid en omvat drie luiken:

1. *Het Vlaams Natura 2000-programma*

De hoeksteen van het instandhoudingsbeleid is het Vlaams Natura 2000-programma. Dit programma geeft een overzicht van hoe de Vlaamse overheid op een resultaatgerichte manier in overleg met partners en sectoren samenwerkt om invulling te geven aan de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn, in het bijzonder de realisatie van de Europese natuurdoelen.

2. *Het rollend programma voor de realisatie van de Europese natuurdoelen*

Voor de realisatie van de Europese natuurdoelen wordt maximaal ingezet op lokale samenwerking. In de gebiedsgerichte werking wordt gefocust op projectmatige realisatie. Een belangrijke bijdrage wordt geleverd door de uitvoering van natuurbeheerplannen, soortenbeschermingsprogramma's, een samenhangende reeks van projecten zoals het geactualiseerd Sigmaplan en grote projecten zoals LIFE- , Interreg- en natuurinrichtingsprojecten.

3. *Integratie van natuurbehoud in andere beleidsdomeinen*

Via het verlenen van adviezen, het goedkeuren van vergunningen en beheerplannen, het opstellen van beheerplannen voor de eigen gebieden en het verlenen van subsidies werken we maximaal aan het behoud en de uitbreiding van biodiversiteit in Vlaanderen. De oproep projectsubsidies natuur wordt uitgebreid met de projectoproep soorten en de projectoproep natte natuur. Met een vergunningverlening afgestemd op de ecologische vereisten van de in stand te houden habitats en soorten wordt voorkomen dat initiatieven, plannen of programma's in Vlaanderen het realiseren van Europese natuurdoelen zouden kunnen hypothekeren.

De implementatie van de IHD en van de SBP's vereist ook voortdurende afstemming en samenwerking met andere beleidsdomeinen.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Indienen van VN2000P 2021-2026 voor definitieve vaststelling	Q4	NISIP
Voorstel vereenvoudiging plannings- en rapporteringsinstrumentarium klaar	Q2	NISIP

Eerste versie dashboard IHD operationeel	Q4	NISIP
Publicatie praktische wegwijzer oppervlaktewater	Q4	NISIP
Voortoets is uitgewerkt voor de thema's oppervlaktewater en soorten	Q4	NISIP
Start van de uitvoering van LIFE PREP	Q1	NISIP
Zones voor IHD en IHM buiten SBZ zijn aangeduid	Q3	NISIP
Vier soortenbeschermingsprogramma's zijn ingediend voor vaststelling	Q4	NISIP

Indicator	Doel 2021	Verantwoordelijke entiteit
% van de acties van het VN2000P 2021-2026 uitgevoerd of op schema	15%	NISIP, GGW, TB, AVES, AB, COM, Natuurinvest
% van de acties van de SBP in uitvoering	70%	GGW, TB, NISIP
Aantal ha bosuitbreiding i.f.v. IHD	400 ha ²	NISIP, TB, GGW, AB
Aantal ha inrichting i.f.v. IHD	570 ha ¹	NISIP, TB, GGW
Aantal ha verkleining van het openstaand saldo	3200 ha ¹	AVES, GGW, TB, NISIP
Aantal ha inrichting i.f.v. (extra) leefgebied soorten	300-600 ha ¹	GGW, TB, NISIP

Budget: € 20.700.255³. Dit budget betreft de huidige middelen en houdt geen rekening met eventuele budgettaire opstappen of beslissingen in het kader van de PAS en van PAS-herstelbeheer.

Strategisch Programma 7: Blue Deal

Dit programma geeft uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

- SD 1 Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen
- OD 2 Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering
- SD 2. Doeltreffend soortenbeleid en -beheer

Via het Blue Deal programma binden we mee de strijd aan tegen de droogte en de gevolgen van de klimaatverandering en dragen we wezenlijk bij aan het gebiedsgericht programma voor herstel en inrichting van (gedegradeerde) wetlands zoals opgenomen in de beleidsnota's Omgeving en Klimaat. We bundelen hiervoor de krachten met andere entiteiten in het beleidsdomein, met andere overheden en ondersteunen het middenveld om herstelprojecten voor natte natuur uit te voeren.

In 2021 en 2022 doen we een monsterinspanning om de ambitieuze doelstellingen van de Blue deal te realiseren. Hierbij onderscheiden we het investeringsprogramma Natte natuur (prioritaire projecten natte

² Dit betreft doelen voor alle actoren – natuurbeheerders en zijn een gemiddelde voor de planperiode van 6 jaar. Voor bosuitbreiding gaat het doel uit van de veronderstelling dat minstens 50 % van de bosuitbreiding in functie van IHD plaatsvindt.

³ Het betreft de expliciet toegewezen beleidsbudgetten aan IHD. De effectieve besteding IHD zal vele malen hoger liggen via de effectieve besteding en versleuteling van de instrumenten (grondenbanken, natuurinrichting, bossencompensatiefonds, subsidies) en de apparaatskredieten.

natuur en projecten Sigma bovenstrooms), de Vlaggenschipprojecten 'Herstel infiltratie Brongebied Zwarte Beek', 'Kleine Nete' en 'Rivierherstel Leie', en de call Natte natuur.

Het investeringsprogramma Natte natuur bestaat uit het realiseren van verscheidene natuurprojecten door het ANB via aankopen, soms gekoppeld met flankerend beleid vooral richting landbouwsector, en inrichtingswerken. De call Natte natuur omvat een oproep aan derden inzake specifieke aankoop- en investeringsubsidies in het kader van natte natuur.

De vastleggingen voor deze projecten worden nauw opgevolgd.

BLUE DEAL LUIK ANB		Vastlegging 2021	Vastlegging 2022	Totaal 2021-2022
		€ 66.481.833	€ 60.783.253	€ 127.090.086
Project	Soort investering	Vastlegging 2021	Vastlegging 2022	Totaal 2021-2022
Vlaggenschipprojecten	Totaal	€ 18.870.000	€ 12.970.000	€ 31.840.000
Vematting in natuurgebieden	Totaal	€ 45.619.833	€ 45.821.253	€ 91.441.086
Prioritaire projecten natte natuur	Totaal	€ 22.170.500	€ 18.406.000	€ 40.576.500
Projecten Sigma bovenstrooms	Totaal	€ 8.449.333	€ 12.415.253	€ 20.864.586
Call natte natuur	Totaal	€ 15.000.000	€ 15.000.000	€ 30.000.000
Capaciteit	Totaal	€ 1.992.000	€ 1.992.000	€ 3.809.000

Indicator	Doel 2021	Verantwoordelijke entiteit
Vastleggingsgraad budget	100 %	NISIP, Terreinbeheer, Algemeen Beleid

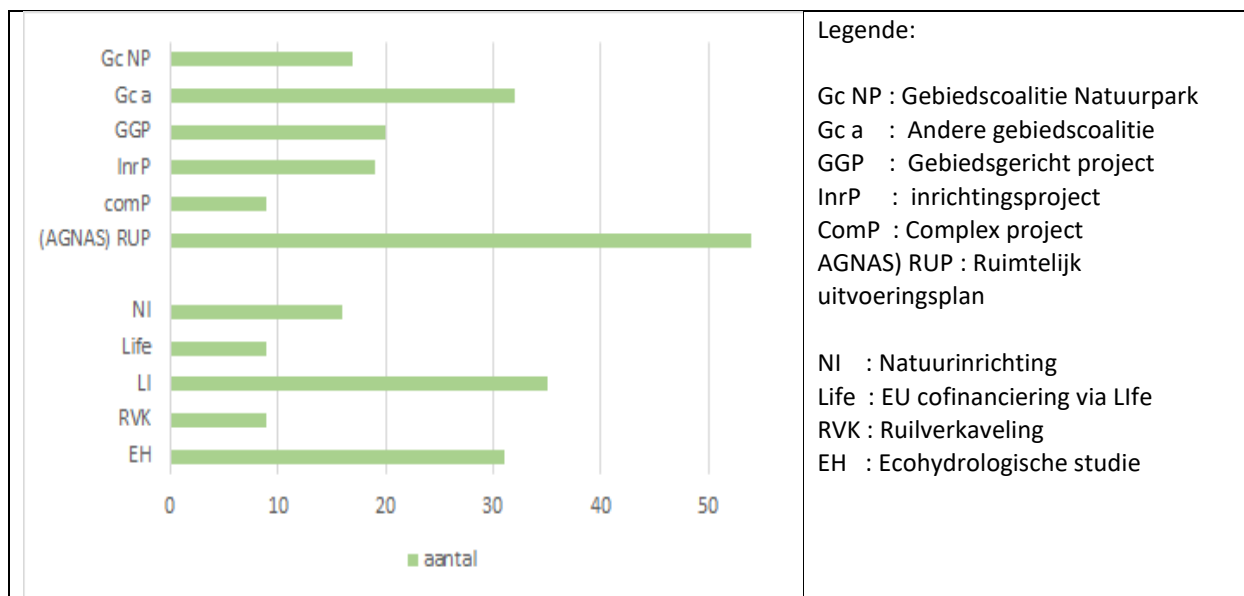
Strategisch Programma 8: Gebiedsgerichte samenwerking

Dit programma geeft uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

- SD 1. Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen
- OD 1. Instandhoudingsdoelstellingen en Natura 2000-beleid
- OD 2. Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering
- OD 4. Geïntegreerde gebiedsgerichte werking voor natuur en landschap
- SD 2. Doeltreffend soortenbeleid en -beheer
- SD 3. We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving

Via een geïntegreerde gebiedsgerichte samenwerking met partners bundelen we de krachten en vormen we lokale coalities om tot terreinrealisaties te komen, die meerdere doelen dienen en invulling geven aan verschillende maatschappelijke noden. De gebiedsgerichte samenwerking wordt gestructureerd met behulp van een rollend programma van realisaties op het terrein. Om maximale effectiviteit te bereiken, rekening houdend met enerzijds de steeds toenemende vragen en anderzijds de personeelsbesparingen, hanteren we hierbij een afwegingskader dat rekening houdt met de aanwezigheid van ANB-patrimonium, de rol van ANB (initiator, facilitator, trekker), de relevantie voor het bereiken van instandhoudingsdoelen, en de bijdrage aan de overige strategische programma's.

Onder deze noemer vallen verschillende gebiedsgerichte samenwerkingsverbanden (gebiedscoalities, gebiedsgerichte projecten, ...) en verschillende instrumenten (Natuurinrichting, Life, ...). Voorbeelden hiervan zijn o.m. het Nationaal Park Hoge Kempen, het landschapspark Dronengoed, de samenwerking rond de Antwerpse Haven, de Brabantse Wouden, het Rivierpark Scheldevallei of grensoverschrijdende samenwerkingsverbanden zoals het Grenspark Kalmthoutse Heide, Grenspark Groot Saeftinghe of het Natuurpark Dunes de Flandres-Westkustduinen.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Oproep Nationale Parken Vlaanderen en Landschapsparken wordt gelanceerd	Q2	GGW

Indicator	Doel 2021	Verantwoordelijke entiteit
Aantal nieuwe natuurinrichtingsprojecten opgestart	1 à 2 per jaar	GGW
Aantal conceptnotes ingediend LIFE	Minstens 3	GGW
Aantal ingediende full proposals LIFE waar ANB trekt of aan meewerkt	Minstens 5	GGW

Andere indicatoren zitten verweven in andere Strategische programma's zoals Bosuitbreiding, Meer Natuur, Natura 2000-Programma, Blue Deal (oa. vlaggenschipprojecten), Fauna en Flora (implementatie Soortbeschermingsprogramma's).

Budget: € 5.333.593

Duurzame valorisatie

Via onze werking met betrekking tot duurzame valorisatie geven we uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

ISE afval en materialen

- SD1, OD4 : Valorisatie: verzekeren van waardebehoud voor biomassa

ISE Natuur en biodiversiteit

- SD 3. We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving

Natuurinvest zorgt, als business partner van het ANB voor de vermarkting van de producten uit en gelinkt aan de Vlaamse natuurdomeinen. Natuurinvest zoekt ondernemers die meer waarde kunnen geven aan de natuur en de beleving ervan. De belangrijkste producten van Natuurinvest zijn de houtexploitatie, de

opleidingen van Inverde, de gebouwenconcessies en de kortetermijnverhuur van gebouwen en locaties. Voortdurend wordt ook ingezet op nieuwe en innovatieve producten en valorisatiemogelijkheden.

In 2021 wordt verder gebouwd aan de vernieuwde visie aan duurzaam boomgericht bosbeheer waarbij natuurontwikkeling en natuurbeheer hand in hand gaan met de productie van kwaliteitshout. We richten op nieuw een Vlaams houtpark in dat de korte keten verder versterkt. We zetten ook experimenten op naar nieuwe vermarktingsmethodes conform de vernieuwde wetgeving om de korte keten binnen een vrij markt mechanisme te bevorderen. Uiteraard laten we dit extern valideren via het beheer van ons FSC-groepscertificaat.

We begeleiden onze ondernemers die reeds een bestaande concessie uitbaten in één van onze domeinen naar een succesvolle relance in 2021. De coronapandemie heeft zowel voor ons als voor hen verstrekende gevolgen. We zoeken samen naar oplossing om, zodra het kan, de beleving voor de bezoekers van onze domeinen weer optimaal te maken. Daarnaast hebben we de ambitie om naast enkele meer bescheiden maar vaak lokaal zeer impactvolle belevingsprojecten minsten één grotere vastgoedconcessie rond te krijgen. We zoeken ook een definitieve oplossing voor het domein Hof ter Linden.

Enkele grote investeringsdossiers zullen in 2021 hun definitieve beslag krijgen. Dit is het geval voor de innovatieve PPS-samenwerking Grasco, waarbij grasvezels uit de natuurdomeinen van het ANB en partners zullen geraffineerd en vermarkt worden. De plannen voor uitbouw van een ecotoeristische attractie met internationale uitstraling in de poort Groenendaal van het Zoniënwoud zijn klaar; de bouw kan starten zodra voldoende financiële middelen worden vrij gemaakt voor de renovatie van de vierkantshoeve en huidige bosmuseum.

We kiezen er dit jaar voor om het Buitengewoon Kamperen aan te bieden aan de markt en we hopen dat private ondernemers het succesvolle concept van 2020 rond duurzaam eco-toerisme op eenzelfde of hoger peil kunnen brengen. We investeren in de zomertentoonstelling rond de Verdwenen Zwinhavens en ook in onze domeinen in de Brusselse Rand starten we voorzichtig de publieksactiviteiten terug op, voor zover de pandemie dat toelaat. We nemen een nieuw initiatief om de troeven van onze vergaderlocaties beter uit te spelen en te linken aan de inhouse-expertise rond biodiversiteit.

Wat de opleidingen betreft, zetten we bestaande goedlopende opleidingen zoveel mogelijk in de markt en bieden we nieuwe opleidingen inspelend op de noden van de doelgroepen. We zetten de omslag naar radicaal digitaal en blended leren verder. Een blikvanger in 2021 wordt het programma Tuinrangers, dat bij succesvolle evaluatie van het pilootproject breed zal worden uitgerold.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Grasco is operationeel	Q2	Natuurinvest
Bouwwerken onthaalpoort Groenendaal zijn gestart	Q4	Natuurinvest
Nieuw product rond korteketenwerking Houtvermarkting wordt gelanceerd	Q3	Natuurinvest
Businessplan voor het dienstverleningspakket bosbeheer voor lokale besturen is klaar	Q4	Natuurinvest

Indicator	Doel 2021	Verantwoordelijke entiteit
Bruto bijdrage uit houtverkoop (Natuur en Bos + lokale besturen)	€ 3.440.000	Natuurinvest
Ontvangsten uit opleidingen en certificeringen (open aanbod + contractopleidingen)	€ 860.000	Natuurinvest

Aantal opleidingsdagen en online activiteiten (open aanbod, contractopleidingen, studiedagen, brevetteringsexamens)	1200 dagen	Natuurinvest
Ontvangsten uit B2C activiteiten (tickets museumtuin, Zwin, Buitengewoon kamperen)	€ 200.000	Natuurinvest
Aantal gebouwen waarvoor Natuurinvest een (commercieel) contract afsloot	55	Natuurinvest
Aantal gemeenten waar het project Tuinrangers wordt uitgerold	25	Natuurinvest

Budget: Begroting 2021 Natuurinvest

Internationaal beleid

Via onze werking rond internationaal beleid geven we uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

ISE Themaoverschrijdend instrumentarium

- SD 1 Naar een samenhangend omgevingsinstrumentarium
- OD 1. Doelgerichte deelname aan het internationale en Europese beleid

De nieuwe EU-biodiversiteitsstrategie 2030 is een alomvattend, ambitieus langetermijnplan voor de bescherming van de natuur en het tegengaan van de achteruitgang van ecosystemen. Deze strategie vormt ook de EU-bijdrage aan de komende internationale onderhandelingen over het mondiale biodiversiteitskader voor de periode na 2020 (COP15). Als onderdeel van de Europese Green Deal zal de EU- Biodiversiteitsstrategie ook een groen herstel na de pandemie ondersteunen.

Na het Belgisch pilotschap voor de standpuntbepaling m.b.t. de nieuwe EU-biodiversiteitsstrategie 2030 in 2020, zal het ANB in 2021 ook Belgisch piloot zijn voor het 'Framework Ecosystem Restoration', in het kader van de uitvoering van deze strategie. Dit houdt in dat ANB het komende jaar het Belgische standpunt over een nieuw wettelijk kader voor ecosysteemherstel zal coördineren. We zorgen ook voor een actieplan voor uitvoering van de verbintenissen die de strategie met zich brengt voor Vlaanderen. Daarnaast trekken we ook de opmaak van een ruimere Vlaamse biodiversiteitsstrategie, een initiatief dat door de minister in het Vlaams Parlement werd aangekondigd.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Voorleggen van een gecoördineerd voorstel van actieplan voor de uitvoering van de verbintenissen tegen 2030 van de EU-biodiversiteitsstrategie, met twee onderscheiden sporen: natuurbescherming en natuurherstel.	Q4	Algemeen Beleid
Afleveren van een gecoördineerd Belgisch standpunt m.b.t. het luik Ecosysteemherstel	Q4	Algemeen Beleid
Voorleggen van een voorstel tot afbakening protected areas i.k.v. de pledge Biodiversiteitsstrategie	Q4	Algemeen Beleid
Voorleggen van een gecoördineerd ontwerp van Vlaamse biodiversiteitsstrategie	Q4	Algemeen Beleid
Voorleggen van een ontwerpstandpunt m.b.t. de EU-bossenstrategie	Q1	Algemeen Beleid

Handhaving

Via onze werking rond toezicht en handhaving geven we uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

ISE Themaoverschrijdend instrumentarium

- SD 2 Handhaving als sluitstuk van een slagkrachtig omgevingsbeleid
- OD 3. Versterken van een proactieve en risicogebaseerde omgevingshandhaving

Handhaving is het sluitstuk van het beleid. Natuurinspectie werkt op een programmatische manier, in uitvoering van het meerjarenplan handhaving 2021-2024.

In 2021 stellen we het handhavingsplan 2021-2024 vast, dat de krachtlijnen voor de programmatische handhaving vastlegt voor de komende jaren, en starten de uitvoering ervan.

Specifieke aandacht besteden we aan de doelgroep landbouwers, waarvoor we een aangepaste communicatie en vorming maken over de voor de landbouwsector relevante milieubeheerregelgeving. Begrippen zoals kleine landschapselementen, historisch permanent of ecologisch kwetsbaar beschermd grasland, tijdelijk grasland, zijn momenteel niet voldoende gekend. We zetten innovatieve technieken in om snel gescheurde beschermde graslanden te detecteren. De prioriteiten zijn bepaald op basis van de risicoanalyse in het kader van de programmatische handhaving, maar worden o.m. aangevuld met een verhoogd toezicht in functie van de bescherming van de wolven in het Limburgs wolveengebied.

In het kader van het Nagoyaprotocol stellen we een risicoanalyse op, in het kader van een plan van aanpak voor het systematisch uitvoeren van de controles van de Vlaamse gebruikers. We maken een inventaris van de verschillende gebruikers die onder de controlebevoegdheid van de ABS-Verordening vallen.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Vaststelling meerjarenplan Handhaving 2021-2024	Q1	NISIP
Informatieve kaart van beschermde graslanden buiten landbouwtreek De Polders is beschikbaar voor landbouwers en andere gebruikers	Q4	NISIP
Ingebruikname van een applicatie, ontwikkeld in samenwerking met VITO, om met behulp van satellietbeelden snel potentieel gescheurde beschermde graslanden op te sporen	Q4	NISIP
Aangepast lespakket voor de landbouwscholen beschikbaar, opgemaakt door Inverde	Q4	NISIP
Inventaris gebruikers onder controlebevoegdheid van ABS-verordening afgewerkt	Q4	NISIP
Publicatie van het handhavingsrapport 2020	Q4	NISIP

Indicator	Doel 2021	Verantwoordelijke entiteit
Herstelgraad bestuurlijke maatregelen	90%	NISIP
Nalevingsgraad regelgeving vissers	80%	NISIP

Terreinbeheer

Via het reguliere terreinbeheer geven we uitvoering aan volgende doelstellingen van de beleidsnota:

- SD 1 Een netto toename aan natuur en bos met hoge kwaliteit, overal en dichtbij voor iedereen

- OD 1. Instandhoudingsdoelstellingen en Natura 2000-beleid
- OD 2 Meer natuur en bos voor de aanpak van de klimaatverandering
- OD 3. Natuur overal – door verweving en verbinding, door blauwgroene netwerken en ecosysteemdiensten
- OD 5. We versterken het natuurlijke karakter van de kust
- OD 6. Specifieke aandacht voor groen in de Vlaamse rand
- SD 2. Doeltreffend soortenbeleid en -beheer
- SD 3. We maken natuur en natuurbeleving tot een verbindend element in de samenleving

Alle hogervermelde programma's en doelstellingen worden door Terreinbeheer vertaald naar realisaties op het terrein onder de vorm van bosuitbreiding, inrichtings- en onderhoudswerken in de natuurdomeinen, opmaak en update van natuurbeheerplannen, concrete uitvoering en opvolging van natuurbeheerplannen, de realisatie van acties uit de soortenbeschermingsprogramma's, wildbeheer, toezicht en handhaving, ...

In totaal beheert Terreinbeheer meer dan 90.000 ha natuur en bos, waarvan 46.592 ha in eigendom is. Terreinbeheer is een belangrijke partner van andere administratieve overheden bij het beheer van hun natuurgebieden.

Een groot deel van de natuurdomeinen is gelegen in een Speciale Beschermingszone. Inrichtingswerken worden uitgevoerd met de focus op de realisatie van IHD en natuurbeleving. Vaak worden meerdere doelen echter gecombineerd omdat ze op het terrein vaak hand in hand gaan. De onderhoudswerken worden uitgevoerd voor het behoud, de verbetering en de ontwikkeling van bestaande aanwezige biodiversiteit, Europese habitats en soorten, maar even goed van om de belevings- en onthaalinfrastructuur.

Het budget voor de realisaties op het terrein door Terreinbeheer zit verspreid over de hogervermelde programma's.

Adviezen, vergunningen en subsidies

Het realiseren van de Europese natuurdoelen, van meer bos, natte natuur en dichtbij natuur gebeurt ook via het vergunningenbeleid.

Dit vergunningenbeleid vergt een permanente afweging tussen het beschermen van de actuele en toekomstige natuurwaarden enerzijds en het mogelijk maken van de invullingen van andere maatschappelijke noden anderzijds (industrie, mobiliteit, wonen, energieproductie, recreatie, ...). Ook in 2021 verwachten we hier een dossierstroom die leidt tot ca. 20.000 dossiers geregistreerde dossiers.

Ook via onze subsidies dragen we actief bij aan meer en betere natuur in Vlaanderen, en ondersteunen we al wie zich inzet voor de natuur in Vlaanderen. Subsidies worden uitgekeerd voor beheermaatregelen, investeringen, toegankelijkheid en aankopen die uitvoering geven aan natuurbeheerplannen met een focus op bosuitbreiding en natte natuur. Maar ook voor opmaak van natuurbeheerplannen, nieuw toegankelijk groen in de Vlaamse rand rond Brussel en innovatieve projecten die woonkernen vergroenen zijn er middelen. Jaarlijks spannen we ons in voor de correcte en tijdige uitbetaling van tientallen miljoenen euro's per jaar.

Budget: € 32.085.167

Luik 2 Een performante, duurzame en innovatieve organisatie

We bouwen verder aan een gedifferentieerd klantenbeleid. De communicatie naar het middenveld en de lokale overheden wordt gericht op de strategische programma's. We zetten hiervoor ook onze relatiebeheerders in, die zich in 2021 volledig gaan richten op de bosuitbreiding.

Innovatie en digitale transformatie

Innovatie dragen we hoog in het vaandel. De rode lijn in onze innovatiewerking is het 'path to yes'-principe, waarbij iedereen in de organisatie zich inspant om dingen mogelijk te maken en obstakels uit de weg te ruimen.

Een blikvanger in 2021 is het innovatieproject Stedelijke natuur 'Cities thinking like a forest'. De resultaten van multidisciplinair onderzoek i.s.m. de KULeuven, het INBO en de overkappingsintendant voor Oosterweel, worden in de praktijk omgezet in het Ringpark Groene vesten door het ontwikkelen van leerlandschappen. We komen tot een samenwerkingsverband met de stad Antwerpen met betrekking tot een Kenniscentrum stedelijke natuur en de daaraan gekoppelde werking, met bovenlokale uitstraling. Rond dit thema zullen we de regiefunctie opnemen en willen we in Vlaanderen een dynamiek rond innovatieve realisaties van stedelijke natuur op gang brengen.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Organisatie van een Gouden Sprinkhaan 2021 en uitvoering van het laureaat-innovatieproject	Q3	Algemeen Beleid
Het innovatieproject 'crowd- en matchfunding ter ondersteuning van kleinschalige bebossing- en natuurprojecten', via het instrument Landschapsfondsen, wordt afgerond	Q1	Algemeen Beleid
Revalideren in het bos: inspiratiehaven in Parkbos Gent is uitgebouwd en publiek voorgesteld	Q4	Algemeen Beleid, terreinbeheer
Business case voor een project Domestic offset via natuurontwikkeling in eigen beheer is klaar	Q2	Algemeen Beleid
Samenwerkingsovereenkomst tussen AG Vespa en ANB voor de oprichting en het beheer van het kenniscentrum stedelijke natuur is afgesloten	Q2	Algemeen Beleid
Realisatie van leerlandschappen in het kader van stedelijke natuur	Q4	Algemeen Beleid

In 2021 werken we verder aan de digitale transformatie van ANB-processen en -toepassingen. Hiermee ondersteunen we de uitvoering van de strategische programma's. Het strategisch meerjarenplan van ANB-ICT is onderverdeeld in verschillende delen, met einddoel in 2025 onder de naam 'Terra Cognito'.

Het verbeteren van de efficiënte dienstverlening aan burger, doelgroepen en de maatschappij in zijn geheel verloopt onder de noemer 'TerraService', met als doel onze diensten en digitale loketten laagdrempelig aan te bieden. Het digitaal platform wordt hierbij verder uitgebouwd om onder meer de subsidie bebossing en Natuur in je Buurt aan te kunnen vragen, maar ook om natuurbeheerders toe te laten natuurbeheerplannen digitaal in te dienen.

Daarnaast zetten we volop in op het digitaliseren van de kernprocessen van de organisatie door de ontwikkeling van 'Terraplan'. Een planningstool én een mobiele app voor opvolging op het terrein zullen ons in staat stellen efficiënter het beheer op het terrein uit te voeren om de beleidsdoelstellingen - zoals 4000 ha nieuw bos - te realiseren. Anderzijds ontwikkelen we 'Terra Control', een platform voor de

natuurinspecteurs, zodat zij met behulp van digitale instrumenten in staat zijn om een gerichte, proactieve en striktere handhaving te verzekeren.

Tot slot worden in 2021 ook de eerste stappen gezet in het kader van 'TerraData' en 'TerraNet', waarbij we vooral rond het aspect van natuur-gerelateerde data (incl. sensordata) gaan werken. TerraData wordt het platform dat ons toelaat om burgerparticipatie te organiseren, waarbij we de ontwikkeling van toepassingen en apps overlaten aan of organiseren in samenwerking met de private markt, zodat overheid en private markt optimaal samenwerken en elk vanuit de eigen sterkte opereert. Waar mogelijk passen we het wederkerigheidsprincipe toe, zodat ook de private markt haar data deelt met de overheid.

Budget innovatie: € 100.000

Budget IT: € 10.439.471

Beleidsdoelstellingen ondersteunen door het digitaliseren van natuurbeheer

“Terra Cognito”

Duurzaam en inclusief ondernemen

Natuur en Bos heeft duurzaamheid verankerd in het DNA van de organisatie.

In 2021 zullen we de duurzaamheidsstrategie opbouwen met het oog op de belanghebbenden en deze verder integreren in de organisatie. Het opzet is om een materialiteitsanalyse uit te voeren. De materialiteit zal ervoor zorgen dat de strategie maximale waarde zal creëren voor de belanghebbenden.

We werken samen met SURE2050 naar een duurzaam **gebouwenbeheer** toe. Het finale doel is een CO₂-neutraal gebouwenbestand te hebben tegen ten laatste 2050. De voornaamste focus ligt op het verhogen van energie-efficiëntie: de EU-doelstellingen leggen een verbetering met 32,5% in 2030 ten opzichte van 2005 op. In 2021 zullen we een langetermijnrenovatiestrategie uitwerken en een plan om die strategie uit te voeren. Ook maken we een routekaart op patrimonium- en gebouwniveau, met concrete maatregelen voor de huidige beleids- en beheercyclus, voor de periode tot 2030 en de periode daarna tot 2050. Diepgaande energetische renovatiemaatregelen zullen worden uitgevoerd

Het verduurzamen van het **wagenpark** is een belangrijk punt op de duurzaamheidsagenda. We kiezen voor een geïntegreerde aanpak en willen een voorbeeldrol vervullen door waar mogelijk dienstverplaatsingen te voorkomen, duurzaam verplaatsingsgedrag te stimuleren en ons wagenpark te vergroenen, dit laatste door de keuze voor ontdieseling en verdere elektrificatie.

Als werkgever kiezen we resoluut voor **duurzaam en inclusief werkgeverschap**.

In 2021 zetten we verder in op het duurzaam werk bieden aan al het beschikbare arbeidspotentieel. Door gerichte acties willen we ons agentschap verder laten groeien naar een inclusieve werkomgeving waar alle medewerkers, ongeacht hun leeftijd, levensfase, geslacht, seksuele voorkeur, herkomst, achtergrond of beperking een plaats krijgen en in hun diversiteit gewaardeerd worden. De inzet op passende ondersteuning en werkbaar werk wordt verhoogd.

We kiezen hierbij voor een geïntegreerde aanpak waarbij vanuit verschillende invalshoeken concrete acties voor 2021 (en volgende) worden vastgelegd:

- ingebed in het diversiteitsbeleid wordt elk jaar binnen een intern netwerk een diversiteitsplan opgemaakt en uitgevoerd. Het plan van 2021 maakt integraal deel uit van dit ondernemingsplan (zie bijlage 1);
- ingebed in het welzijnsbeleid wordt een Welzijnsplan 2020-2023 (zie bijlage 2) rond 5 speerpunten uitgewerkt: klare kijk op Natuur en Bos, omgaan met veranderingen, kerntaken teams/werkdruk, de blik naar buiten, reliëf in loopbaan;
- het re-integratiebeleid heeft als doel personeelsleden die (langdurig) ziek zijn geweest zich terug "thuis" te laten voelen op het werk en er voor te zorgen dat ze zich blijven goed voelen. Hiertoe worden verschillende re-integratietrajecten opgezet vanuit een netwerk van HR medewerkers en re-integratiemedewerkers. Personeelsleden met een chronische ziekte of arbeidshandicap worden ondersteund door tewerkstellingsondersteunende maatregelen;
- het Globaal Preventieplan zorgt niet enkel voor een borging van welzijn, maar ook van arbeidsveiligheid. De opgenomen preventieve acties zorgen voor het vermijden of verminderen van risico's. Het Jaaractieplan concretiseert de acties voor 2021 (zie bijlage 3);
- ingebed in het integriteitsbeleid wordt door het coördinatieteam integriteit een integriteitsplan 2021-2022 uitgewerkt dat de prioritaire acties voor deze 2 jaar vastlegt. Een team van 3 contactpersonen integriteit staat in voor de ondersteuning bij vragen rond (mogelijke)integriteitschendingen;
- een netwerk van 8 vertrouwenspersonen biedt ondersteuning aan personeelsleden bij een verscheidenheid aan problemen (pesterijen, conflicten, burn-out, stress, ongewenst seksueel gedrag,..). In 2021 wordt extra aandacht gegeven aan het register van feiten door derden.
- een leiderschapstraject wordt uitgerold, bestaande uit een algemeen luik waarin leidinggevendenden worden geïnspireerd rond algemene thema's. Dit wordt aangevuld met een meer

geïndividualiseerd luik waarbij in functie van de betrokken leidinggevende ondersteuning wordt uitgewerkt (opleiding, coaching, intervisie,...)

Het agentschap Natuur en Bos grijpt de nieuwe besparingsdoelstellingen aan als opportuniteit om nog meer in te zetten op interne mobiliteit. Vooraleer de externe arbeidsmarkt te raadplegen worden de mogelijkheden van interne doorstroom uitgeput. Om de organisatie meer zuurstof te geven en personeelsleden meer perspectief te kunnen bieden, wordt een plan uitgewerkt dat vorm geeft aan een aantal loopbaanpaden en nieuwe rollen.

Luik 3 Horizontale doelstellingen

Opvolging besparingen

In een context van afnemende loon- en werkingsmiddelen is een efficiënte en effectieve inzet van mensen en middelen cruciaal.

In 2021 wordt een nieuw Personeelsplan vastgesteld waarin de besparingen op lonen en koppen wordt vertaald naar een goede bezetting en versterking waar nodig, in het bijzonder de bezetting en competenties die nodig zijn om de strategische programma's uit te voeren.

Tegen eind 2024 dient ANB tot een personeelsaantal van 669 te komen.

De uitvoering van het budgetplan wordt nauw opgevolgd, met focus op de besparing op werkingsmiddelen en weddenkredieten en op de besteding van het ATOMA-budget en de extra middelen in het kader van de Blue Deal.

Audit en risicobeheersing

We bouwen verder aan een matuur risicomanagement. In 2021 gaat specifieke aandacht naar de risicobenadering bij de strategische programma's en projecten en naar het inbouwen van de risicobenadering in de procesaanpak. Ook aan de conformiteit met de Algemene Verordening Gegevensbescherming blijven we verder werken.

Er zijn geen openstaande aanbevelingen meer die volgen uit audits van Audit Vlaanderen. Audit Vlaanderen zal in 2021 het doelstellingsmanagement doorlichten.

De intern auditor maakt, na actualisatie van de risicoanalyse, een risicogebaseerde planning op voor het uitvoeren van interne audits. In 2021 zal onder meer een interne audit gebeuren over de wapenrichtlijn en over de effectiviteit van onze subsidies.

Mijlpaal	Voorziene einddatum	Verantwoordelijke entiteit
Geactualiseerde risico-analyse is beschikbaar	Q1	Interne Audit
Risicogebaseerde auditplanning is uitgevoerd	Q4	Interne Audit

Budget: € 100.000

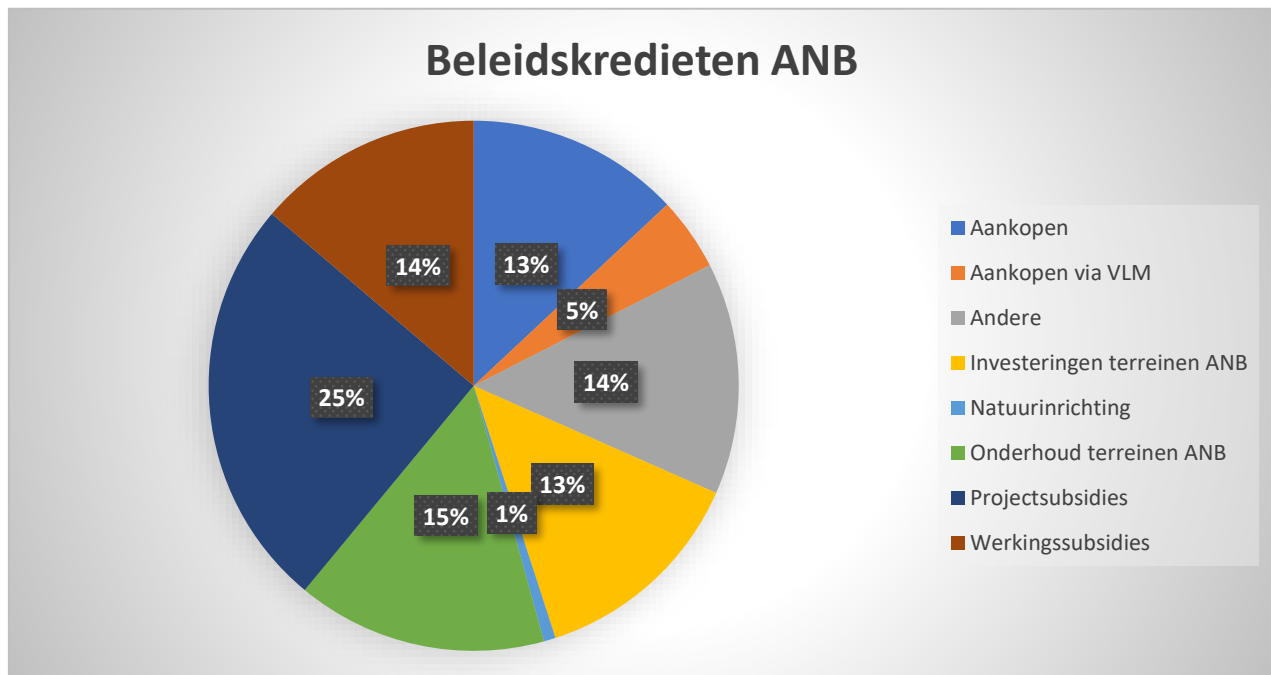
Preventieplan en Diversiteitsplan

Zie hiervoor het luik Duurzaam en inclusief ondernemen en de bijlagen.

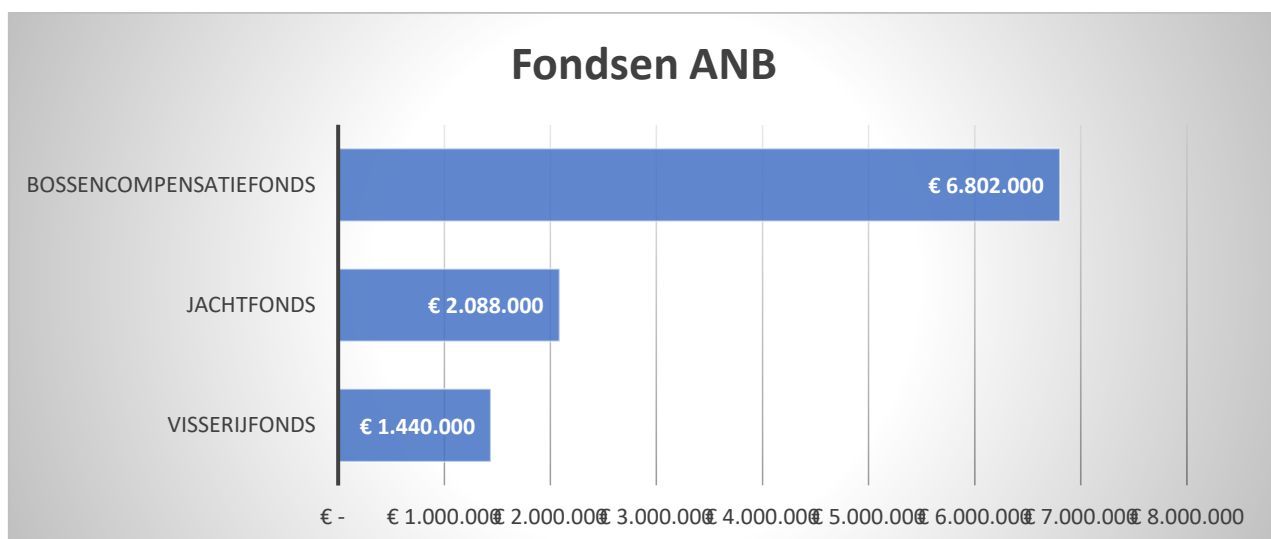
Budget

Voor de strategische programma's werd telkens de koppeling op hoofdlijnen gelegd met het ervoor voorziene budget.

De begroting van ANB wordt op twee manieren gefinancierd. Het regulier budget wordt toegekend via de begrotingsdecreten die goedgekeurd worden door het Vlaams Parlement en kan opgedeeld worden in 3 grote categorieën: lonen, apparaatskredieten en beleidskredieten. Het grootste deel van het budget is voorzien voor beleidskredieten (€ 112 miljoen inclusief beleidskredieten bij de fondsen). Dit werd bij begrotingsopmaak 2021 (BO 2021) verdeeld over de volgende types uitgaven:

De begrotingsfondsen worden gefinancierd door specifieke ontvangsten. Deze ontvangsten bepalen hoeveel uitgaven er gedaan kunnen worden binnen het begrotingsfonds. Meer specifiek gaat dit over het Jachtfonds, het Visserijfonds en het Bossencompensatiefonds.

Bijlagen

1. Diversiteitsplan
2. Welzijnsplan
3. Jaaractieplan Welzijn en Veiligheid
4. Budgetplan 2021